

**Restaurátorský návrh
obnovy souboru 4 drobných památek
v Trutnově**

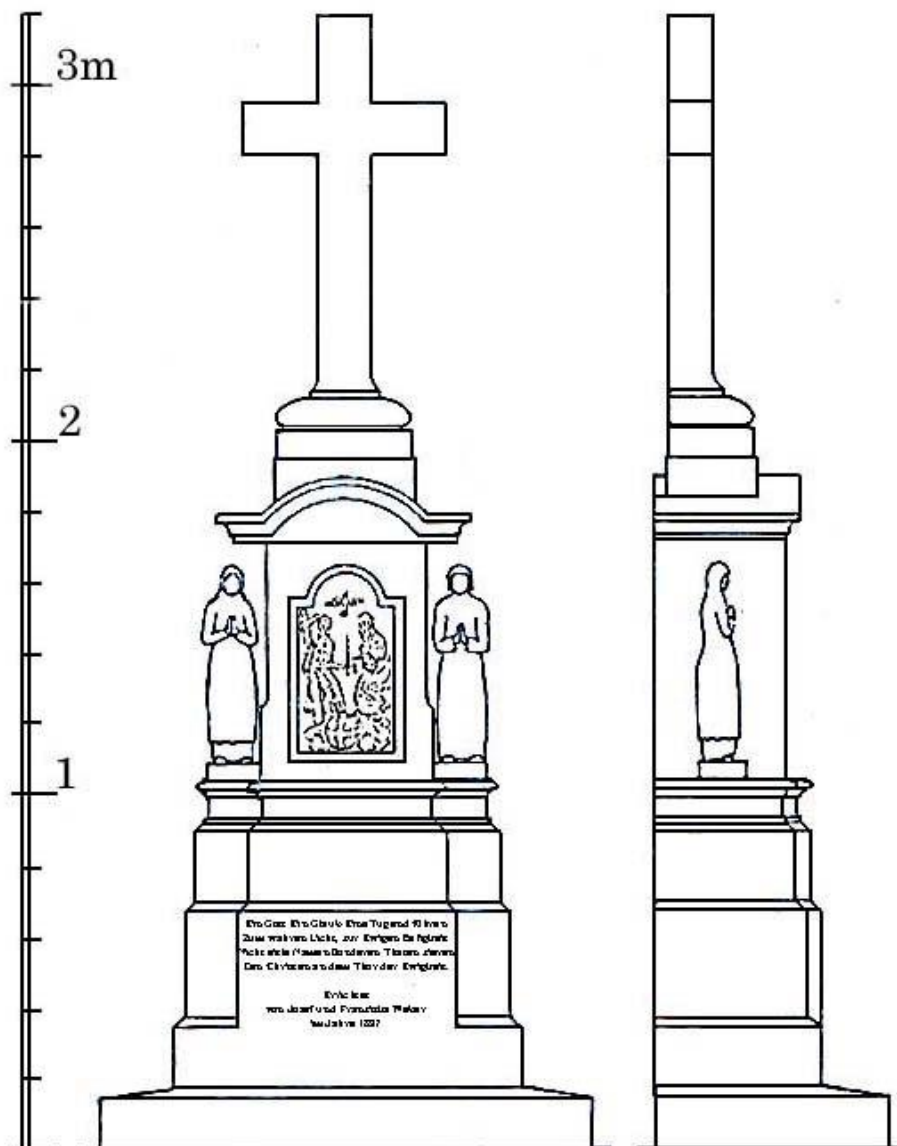
Zpracovatel:

Ing. Oldřich Hnětynka
Jablonec n./ Nisou
květen 2021

1. Trutnov – Babí– obnova kříže s reliéfem Nejsv. Trojice a sochami sv. Jana a P. Marie:

býv. obec Vernířovice, poloha: 50.6384703 N, 15.8944533 E, volně přístupné

studie původního vzhledu:

současný stav:

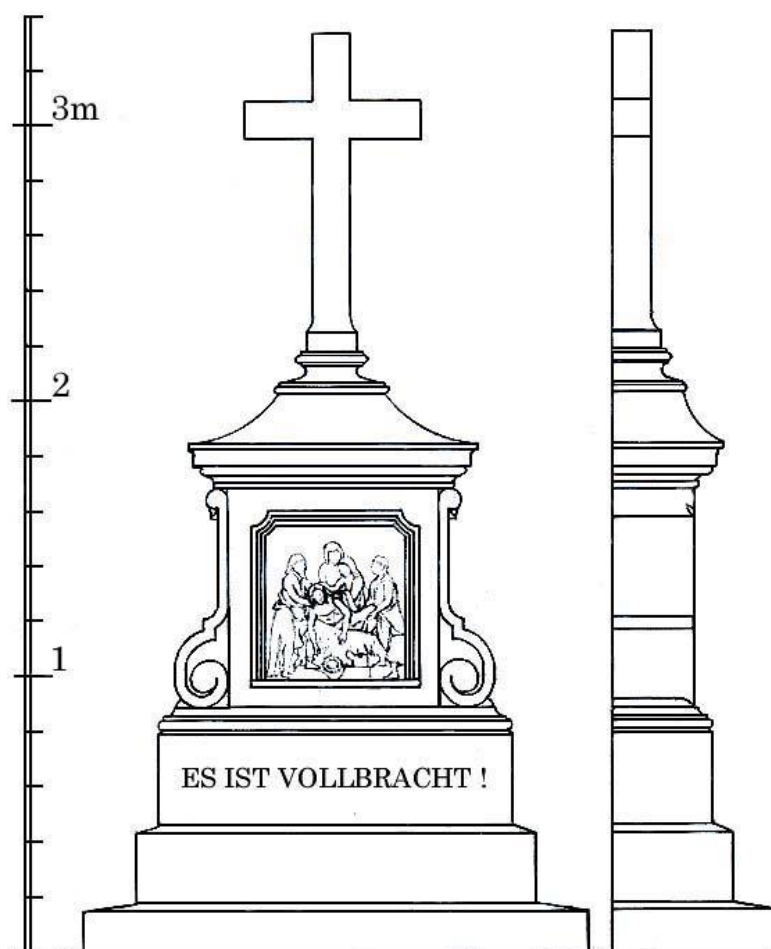
I. Navrhovaný postup prací:

1. Zaměření objektu, fotodokumentace. Podstavec: výška 200, šířka 95 a hloubka 45 cm.
2. Demontáž oplocení
3. Odkopání terénu a vyspádování v ploše cca 25 m² (t.j. přesun cca 2,5 m³ zeminy), z části rozprostření poblíž, nevyužitelný přebytek (shrabky, kámen) bude odvezen na skládku.
4. Biosanace (likvidace mechů, řas, lišejníků atd.): Na celý objekt bude aplikován nástřikem příslušný biocidní přípravek – např. SANATOP LIKVID.
5. Předzpevnění: Podstavec s křížem budou napuštěny organokřemičitým přípravkem - např. POROSIL Z.
6. Podstavec a jeho součásti – čištění: za pomoci mírně kyselého přípravku – např. čistič kamene SP – a tlakové vody (regulovaný tlak).

7. Podstavec a jeho součásti – plastické retuš: Poškozená místa budou doplněna probarveným minerálním tmelem. Povrch plomb bude proveden tak, aby se co nejvíce podobal opracování původního materiálu. Veškeré prvky budou domodelovány dle dochovaných vzorů. Plomby, jejichž tloušťka bude větší než 25 mm, budou armovány kovovými prvky z nekorodujících materiálů – např.: měděné hřeby, hřeby z nerez ocele. Poškozená místa (kaverny, zurážené rohy, hrany atd.), jejichž tloušťka bude menší jak 2 mm, nebudou z technologických důvodů tmelena.
8. Podstavec a jeho součásti – lokální barevná retuš: K zjemnění barevných rozdílů povrchu díla budou použity světlostálé pigmenty rozpuštěné v roztoku akrylátové pryskyřice.
9. Zvýraznění písma barvou (černá nebo červeno-hnědá): Ein Gott, Ein Glaub, Eine Tugend führen / Zum wahren Licht, zur Ewigen Seligkeit, / Nicht eitle Namen, sondern Thaten zieren / Den Christen an dem Thor der Ewigkeit. / Errichtet / von Josef und Franziska Weber / im Jahre 1897. // Fabinger, Trautenau.
10. Dodávka pískovcového kříže s litinovým Kristem (rozteč ruk 50 cm), tvar dle rozměrové studie (průřez svislého břevna cca 12,5/15 cm, výška cca 1,1 m), osazení na vlepený nerez čep.
11. Litinový Kristus - pískování, zinkování, nátěr, upevnění na nerez kotvy.
12. Vymodelování nebo zhotovení výdusků soch Panny Marie (vlevo) a sv. Jana (vpravo) z umělého kamene, osazení na nerez čepy.
13. Konzervace (hydrofobizace): Všechny kamenné prvky objektu budou napuštěny hydrofobizačním přípravkem – např. POROSIL VV. Způsob aplikace – nátěr, nástřík.
14. Úprava terénu: Konečná úprava terénu bude konzultována s objednatelem. Kolem pomníku v rozsahu oplocení bude urovnaný povrch vysypán štěrkem (vápenec z Lánova).
15. Renovace a zpětná montáž kovového oplocení s brankou. Zahrnuje pískování, výměnu zkorodovaných a dále nepoužitelných částí, porovnání, zinkování, vícenásobný nátěr černou barvou. Oplocení bude kotveno do stávajících kamenných patek.
16. Nutno počítat se ztíženými podmínkami na realizaci z důvodu velmi špatné dostupnosti bez přístupových komunikací, dojezd po hraně pastvin za sucha, po sklizení sena, bez možnosti využití těžké mechanizace.

2. Trutnov – Dolní Staré Město – obnova kříže s reliéfem Piety

ul. Souběžná, poloha: 50.5766528 N, 15.8971622 E, volně přístupné

současný stav:

II. Navrhovaný postup prací:

1. Zaměření objektu, fotodokumentace. Podstavec: výška 210, šířka 140 a hloubka 45 cm.
2. Odvoz částí pomníku ze zastřešené skladovací haly v ul. Roty Nazdar, nakládka možná pouze autem s hydr. rukou.
3. Výkop (hl. 120 cm) a podsyp štěrkodrtí, betonáž základu pro podstavec, armování desky 2 vrstvy kari sítě 6-8/100, separační izolace proti vodě. Niveleta základové spáry bude 10 cm nad stávajícím terénem. Plocha základové desky 180/60 cm.
4. Osazení podstavce na základ za pomoci jeřábu, slepení.
5. Předzpevnění degradovaných částí podstavce - napuštění organokremičitým přípravkem - např. POROSIL Z.
6. Biosanace (likvidace mechů, řas, lišejníků atd.). Na povrch podstavce bude aplikován nástřikem příslušný biocidní přípravek – např. SANATOP LIKVID.
7. Podstavec - chemické čištění za pomoci mírně kyselého přípravku – např. čistič kamene SP – a tlakové vody (regulovaný tlak).
8. Podstavec s reliéfem – plastická retuš (chybějící hlavy 2 postav). Poškozená místa budou doplněna probarveným minerálním tmelem. Povrch plomb bude proveden tak, aby se co nejvíce podobal opracování původního materiálu. Veškeré prvky budou domodelovány dle dochovaných vzorů. Plomby, jejichž tloušťka bude větší, než 25 mm, budou armovány kovovými prvky z nekorodujících materiálů – např.: měděné hřeby, hřeby z nerez ocele. Poškozená místa (kaverny, zurážené rohy, hrany atd.), jejichž tloušťka bude menší jak 2 mm, nebudou z technologických důvodů tmelena.
9. Dodávka nového kříže, rozměry a tvar dle studie (průřez svislého břevna cca 13/15 cm, výška cca 1,2 m). Kříž bude složen ze 3 částí - kříž, pergamen, pata kříže. Jednotlivé části budou vzájemně spojeny na trn z nerez ocele. Lepeno na epoxidový tmel – např. AKEPOX 5010.
10. Osazení kříže na trn z nerez ocele o průměru 10 mm. Spojovací materiál – epoxidový tmel – např. AKEPOX 5010.
11. Zvýraznění písma černou barvou: Es ist vollbracht! // Errichtet von Kath. Kneitschel / im Jahre 1896.

12. Konzervace (hydrofobizace): Všechny kamenné prvky objektu budou napuštěny hydrofobizačním přípravkem – např. POROSIL VV. Způsob aplikace – nátěr, nástřik.
13. Úprava terénu - bude konzultována s objednatelem, rozsah do 10 m² kolem základu včetně vypsádování. Obvod pomníku bude v šíři 50 cm zašterkován, ostatní dotčená plocha bude oseta, dále odvoz odpadu a přebytečné zeminy.

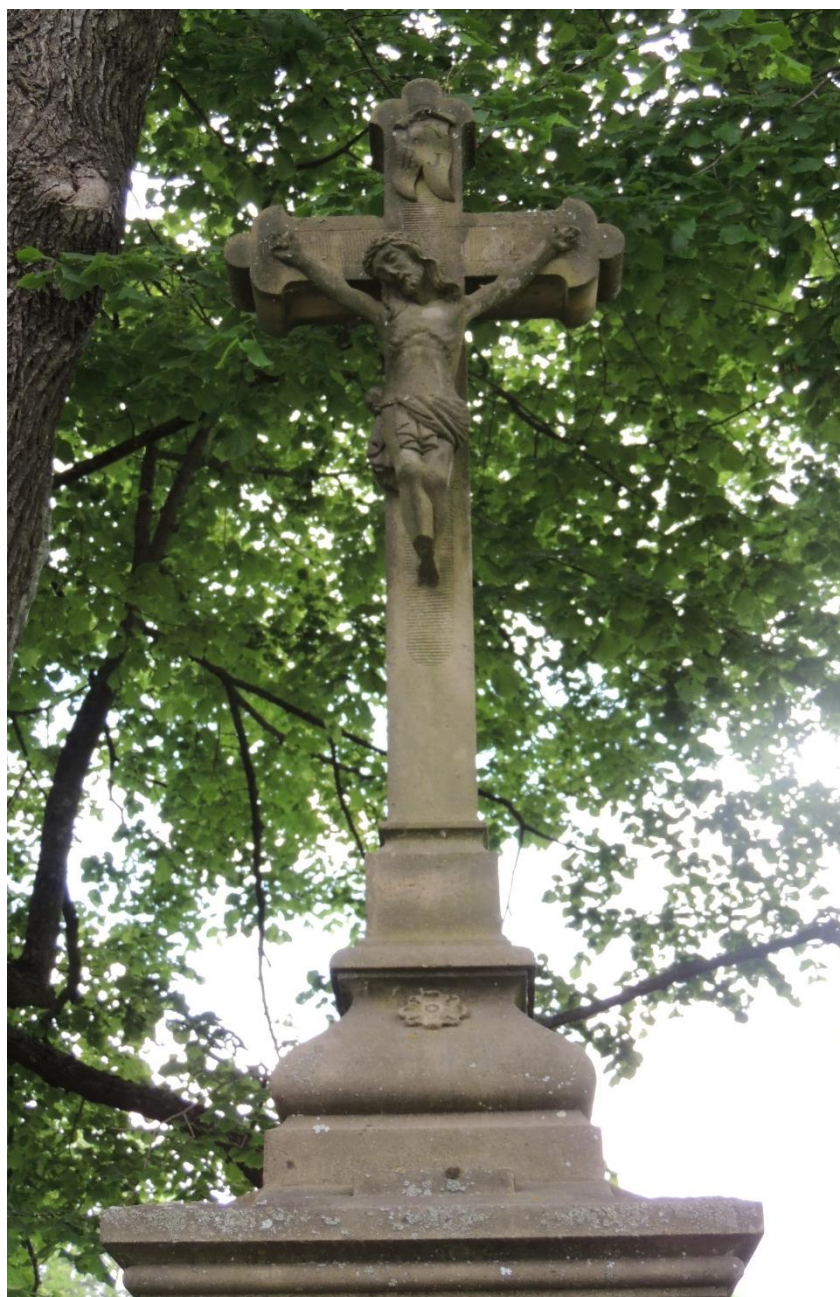
3. Trutnov – Poříčí - oprava kříže

ul. Polská, poloha: 50.5751872 N, 15.9381961 E, volně přístupné

Pomník má v lokalitě Trutnov - Babí, za kamenolomem - rozcestí u Obešlovny, tvarově a rozměrově totožnou kopii od stejného autora, která poslouží jako závazný vzor pro chybějící kříž, viz foto níže.

Souřadnice v mapě: <https://mapy.cz/s/revulecuse>

Navrhovaný postup prací:

1. Zaměření objektu, fotodokumentace. Podstavec: výška 240, šířka 100 a hloubka 65 cm.
2. Úprava terénu - odkopání naplavené zeminy kolem pomníku s vyspádováním
3. Biosanace (likvidace mechů, řas, lišejníků atd.): Na celý objekt bude aplikován nástríkem příslušný biocidní přípravek – např. SANATOP LIKVID.
4. Předzpevnění: Zkorodovaná místa na sousoší budou napuštěna organokřemičitým přípravkem - např. POROSIL Z.
5. Čištění: Celý objekt bude očištěn za pomoci mírně kyselého přípravku – např. čistič kamene SP – a tlakové vody (regulovaný tlak).
6. Plastické retuše: Poškozená místa na sousoší budou doplněna probarveným minerálním tmelem. Povrch plomb bude proveden tak, aby se co nejvíce podobal opracování

původního materiálu. Veškeré prvky budou domodelovány dle dochovaných vzorů. Plomby, jejichž tloušťka bude větší než 25 mm, budou armovány kovovými prvky z nekorodujících materiálů – např.: měděné hřeby, hřeby z nerez ocele. Poškozená místa (kaverny, zurážené rohy, hrany atd., jejichž tloušťka bude menší jak 2 mm, nebudou z technologických důvodů tmelena.

7. Lokální barevná retuš: K zjemnění barevných rozdílů povrchu díla budou použity světlostálé pigmenty rozpuštěné v roztoku akrylátové pryskyřice.
8. Dodávka nového pískovcového kříže: Nový kříž bude zhotoven z božanovského pískovce. Kříž bude sestaven ze 4 kusů, tj.: vrchní část hlavice, patka, kříž, Kristus (rozpětí rukou cca 82 cm), pergamen. Průřez svíslého břevna 15/17 cm, výška cca 2 m.
9. Osazení nového kříže na nerezový trn za pomoci jeřábu. K jeho fixaci bude použit epoxidový tmel.
10. Nápisní plocha z důvodu značné eroze a více jak 50% ztráty povrchu bude podsekána do hloubky cca 15 - 18 mm a vsazena (zalícována) nově zhotovená nápisní deska z božanovského pískovce tloušťky kolem 15 mm s textem vypískovaným podle šablony: Wer soll bei so herben Peinen, keine Mitleidsträne weinen, / Wer nicht fühlen ihre Noth? wer erwäget ohne Schauer / Der verwaisten Mutter Trauer über ihres Sohnes Tod? / Gestiftet von Franz Menzel / Erneuert von Franz und Hilda Tippelt aus Wolta.
11. Zvýraznění písma černou barvou (výše uvedené včetně následujícího: Franz Xaver. // H. Ignaz // Joh. Russ, Pilnikau)
12. Konzervace (hydrofobizace): Všechny kamenné prvky objektu budou napuštěny hydrofobizačním přípravkem – např. POROSIL VV. Způsob aplikace – nátěr, nástřik.
13. Finální úprava terénu v místě zásahu - se zasetím trávníku, kolem pomníku jemnější štěrk.

4. Trutnov-Volanov-oprava pomníku s reliéfem Nejsv. Trojice ul. Jičínská, u č.p. 127, poloha: 50.5580217 N, 15.8861811 E, přístupné po dohodě

Navrhovaný postup prací:

1. Zaměření objektu, fotodokumentace. Podstavec: výška 270, šířka 115 a hloubka 50 cm.
2. Demontáž objektu za pomoci jeřábu, přesun na nové místo.
3. Vybudování nového betonového základu pro podstavec kříže: Předpokládaná hloubka nového základu bude 120 cm. Podsyp štěrkodrtí, armování desky 1 vrstva karisít' 6-8/100, separační hydroizolace. Niveleta základové spáry bude 10 cm nad stávajícím

terénem. **Základ bude vykopán poblíž stávajícího místa (do vzd. 30 m), čili lze uvažovat demontáž a přesun na nový základ v jedné operaci.**

4. Osazení podstavce za pomoci jeřábu.
5. Biosanace (likvidace mechů, řas, lišejníků atd.): Na celý objekt bude aplikován nástřikem příslušný biocidní přípravek – např. SANATOP LIKVID.
6. Předzpevnění: Podstavec bude napuštěn organokřemičitým přípravkem - např. POROSIL Z. Spodní část je narušena vlhkostí a solemi.
7. Podstavec – čištění: za pomoci mírně kyselého přípravku – např. čistič kamene SP – a tlakové vody (regulovaný tlak).
8. Podstavec – plastické retuš: Poškozená místa budou doplněna probarveným minerálním tmelem. Povrch plomb bude proveden tak, aby se co nejvíce podobal opracování původního materiálu. Veškeré prvky budou domodelovány dle dochovaných vzorů. Plomby, jejichž tloušťka bude větší než 25 mm, budou armovány kovovými prvky z nekorodujících materiálů – např.: měděné hřeby, hřeby z nerez ocele. Poškozená místa (kaverny, zurážené rohy, hrany atd.), jejichž tloušťka bude menší jak 2 mm, nebudou z technologických důvodů tmelena.
9. Podstavec – lokální barevná retuš: K zjemnění barevných rozdílů povrchu díla budou použity světlostálé pigmenty rozpuštěné v roztoku akrylátové pryskyřice.
10. Nápisní plocha z důvodu značné eroze a více jak 50% ztráty povrchu bude podsekána do hloubky cca 15 - 18 mm a vsazena (zalíčována) nově zhotovená nápisní deska z božanovského pískovce tloušťky kolem 15 mm s textem vypískovaným podle šablony: Drei sind, die Zeugnis geben im Himmel / der Vater, das Wort und heiliger Geist.
11. Zvýraznění písma: černou barvou. Mimo výše uvedený text na nové nápisní desce bude barvou písmomalířsky zvýrazněn rovněž text vzadu, který není zasekán: Errichtet von den Eheleuten Franz und Anna / Kühnel im Jahre 1879. / Renoviert im Jahre 1903 / von Franz und Maria Baudisch. / Anton John / Staffierer Arnau 25/9 / No 237.
12. Konzervace (hydrofobizace): Všechny kamenné prvky objektu budou napuštěny hydrofobizačním přípravkem – např. POROSIL VV. Způsob aplikace – nátěr, nástřik.
13. Úprava terénu: Konečná úprava terénu bude konzultována s objednatelem. Předpokládá se urovnání a vyspádování zeminy se zajištěním odtoku vody. Kolem pomníku bude nasypán štěrk v šíři 50 cm. Ostatní dotčené plochy, včetně místa původního základu, které bude rekultivováno (odstraněny základové kameny, zasypáno zeminou). Přebytečná zemina z výkopu bude odvezena.
14. Renovace a zpětná montáž litinového křížku s Kristem - pískování, zinkování, nátěry. V současnosti je kříž vpadlý z pomníku a stojí na zemi volně opřený.

Pozn.:

1. v textu uvedené rozměry jsou pouze orientační, před realizací vlastních prací je nezbytné provést přesné doměření, zvláště u styčných ploch pro chybějící části pomníku.

2. z důvodu snížení nákladů na opravu, předpokládáme, že na pomnících doplňované chybějící sochy (Kristus na kříž, P. Marie, sv. Josef), není-li uvedeno v textu výše jinak, budou provedeny jako výdusek z materiálu na cemento-pískové bázi, který svojí strukturou a barvou bude připomínat původní použitý materiál - hořický pískovec.